

Ўзбекистон ССР ҳалқ рассоми Маҳмуд

ГАНЧДАГИ ЭРТАКЛАР

Ўзбек миллий санъатида ганч ўймакорлигини ўрнган. Кўхна Самарқанду қадимид Бухорон, музей шаҳри Хива азим поітаҳи Тошкентни зиёрат ихтиёр айлаган мухожири азиз меҳмонлар кўзини қамшитувчи ганч нақшига бир дар долу ҳайрат билан тикили қўлишлари табии. Игнаден нозик тиг билан ўйн ишланинг гуллар, остига кўзгу юйбўг тушурғланган тасвирлар ҳар қандай жаҳонгир дилини дараражасига кўтарили.

Махмуд Усмоновинг улкан кошоналарни беҳаз босцандаги фаслини Улуг Ватан уруши йилларда бошлиланди. 1943—1944 йиллари Алишер Навоий номидаги ўзбек давлат опере ва академик катта театри ва «Ташисов» биносини беҳазишида иштирок этиди.

Урушдан кейин эса поітаҳи даги В. И. Ленин ҳамда Н. А. Островский номидаги пионерлар сарайларида ганчкорлик тўғтарларига разбарилик қилиб, ёшларга миллий санъатимиз сирларини ўтгатди. 1953—1960 йилларда П. Б. Бекиров номидаги сарайларидаги жамоат бинонинг ҳам меҳр билан олган.

М. Усмонов Россия Федерацияси, Украина, Туркманистон каби нардош республикалариниң бир катар шаҳарларидаги жамоат бинонинг ҳам меҳр билан олган.

Англияни ганч ўймакорлик санъати узоқ тарихга эга. Дунёга доини кетган Регистон, машҳур Махмуд Паҳлавон макбари, Ичанкала дўхурлари бунга ёрқин мисол бўла олади.

Бизнинг давримизда санъатниң бу тури янада ривожланниб, камол томпода. Соҳанинг таникли вакиллардан бири ўзига хос мактаб яратган Махмуд ака Усмоновинг номини санъат ихоссандарни камоли эҳтиёти билан тилга оладилар.

Ўзбек ганч ўймакорлигининг барча усуллари ва услубларини мумкаммал эгаллаган мухтаран устоз нигони тушгани, кўли тексан беҳазларни республиканинг кўллаб областларида, шаҳар ва қишлоқларида учратиш мумкин.

НАСРИЙ МАСАЛЛАР

КАПАЛАК БИЛАН ТОШБАҚА

— Бор-йўғи бир бадоргина умр кўпкарсан-да, а? Вой бечора-е! — деди бир куни Тошбақа Капалаки кўри.

— Дашути саҳрода бемақсад, бемаъни иқни юз йил саннигандан кўра гулнинг жамолига бир бор тўйиб, гўзаликнинг шайдоси бўлиб ўтган афзалроқ. — деди Капалак.

В. ШКАЛИН

ФАРОСАТ

Хажвия

Цех бошлиги Фёдор Люльакини ҳузурига чактириди.

— Марҳамат ўти.

Люльакин тортинибгина столга чўйди.

— Хўш, ишлар тузумки!

Фёдор елка қисди.

— Демак, дали сан пешқадемаларден эмассан!

Люльакин бошли билан тасдик аломатни билдири.

— Бордию-эрга бўладиган мажлисида илгор ишчи сифатида сенга мукофот беришса нима қарлариди?

— Қайтардими.

— Ол-е! Худа киноларда-гидек. Барекалла!

Бошлиқ бир неча дақиқа Люльакинг синчковлик билан қараб турди.

— Айт-чи, Фёдор, сенинча Иван Тетримин мукофотга муносиб мисами?

— Жуде ҳам лойик.

— Просуҳин-чи!

— Уни ҳам тақдирлар мумкин.

Русчадан
Р. РАХИМОВ ўтирган.

БИЛАСИЗМИ?

КЎЗГУ ТАРИХИДАН

Рим шоир Овидий Назонинг башорет қўлинича, ов килиб юриб, ўз аксини тинник булоқ сувидга кўрган Нарисса исмали юнгт хусн-жамолига ўз ошини булиб қолади. Кўзгу шу зейл вуҳуду келган экан.

Кўпкуда ҳалклар уни сархли булоқ деб билганин, якни кишиларни варот этганда дилларидан гам-сусани ифодалаш учун синган кўзгумни кўшиб кўмгандар.

Юнон олими Архимед ундан Ватанини душмандан ҳимояни қилишда оғизни тинник булоқ сувидга кўрган Нарисса исмали юнгт хусн-жамолига ўз ошини булиб қолади. Кўзгу шу зейл вуҳуду келган экан.

Сиркуку шаҳринга римликлар сув илори орқали бостириб келгандаридан уларнинг күрдатли ёғоч кемаси улан мис кўзгуга тушурғланган кўш ёғудсиз билан кўйдирб юборилган.

Эрмизининг XIII асрлари кишиларни кишиларни бир оз аннироқ

УСМОНОВ таваллудининг 80 йиллигига

санъат тажриба-ижодий комбинати ҳузурида бригада тушиб, унга шогирдларини жалб этиди. Бу икодий колектив республика Министрлар Совети маъқислар зарлини, Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрининг янги биносини, В. И. Ленин Марказий музейин Тошкент филиалини ўзбекистон ЛИСМ Марказий Комитети, Алишер Навоий номидаги музейни адабёт музейин, Доңецк шаҳридаги «Ўзбекистон» магазини, Тошкент метрополитенинг М. Горький бекатини ва бошқа ўйлаб мухташам биноларни беҳазашда фаол ишлани.

Ганч ўймакорлик санъатини ривожлантиришида Махмуд Усмоновинг хизматлари жуда катта. У Мирвоҳид Усмонов, Мўмин Султонов, Зивиддин Юсупов, Абдураҳим Султонов, Умар Тоҳиров, Асрор Мухторов сингари ганчкорларининг бутун бир авлондии тарбиялаштишиди. Устозлар хурмат турини номини ардоқлаш туйгуси, чексиз миннатдорлилар хислари бу шогирдлар дилида ганч ўйнган нақшларидаги агадиб ўтган олган.

М. Усмонов Россия Федерацииси, Украина, Туркманистон каби нардош республикалариниң бир катар шаҳарларидаги жамоат бинонинг ҳам меҳр билан олган.

— Бажарган ишларнинг бадиёни ўтди? — деб сурдиган устоздар.

— В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали, кескаларда хос вазимини билан юнгт ўтди.

Дарҳақнат, музейнинг тақлифига бу мулоҳазалар дафтарига бўлалашади. Таъмирилаш ишларларидаги қатнаши ўнга ўтмишлари учунни ўнга ўтди.

Ганч ўймакорлигини ўтди. Ташниш ўнга ўтмишлари учунни ўнга ўтди.

Сурдиган устозларни бир катар шаҳарларидаги жамоат бинонинг ҳам меҳр билан олган.

— Ганч ўймакорлиги ўтди. Сурдиган устозларни бир катар шаҳарларидаги жамоат бинонинг ҳам меҳр билан олган.

Партия ва давлатимиз тоғондан Махмуд Усмонов хизматлари юксак баҳоланган. Унга ўзбекистон ССР ҳалқ рассомини уйниб берилган. Уста 1968 йили Тошкент курантларини қайта тиллаша бу шогирдларидаги ҳаражони таъкидига ўтди.

Биз ҳам ана шу эзгу ниятига юшилиб, газетамизни кўп сонли муштарилиарномидан устага омонлик тайланмиз.

Н. ОРИФЖОНОВ.

СУРАТДА: уста Махмуд Усмонов шогирдлари билан бирга.

нимга 60 йилдан олди. Республиканинг машҳур ганчкорлари Уста Ширин Муродов, Тошкент Аслонкулов ва отам Усмон Икромов ментаустозлини юнгтади. Энди менинг мұқаддас бурчим — бу миллий санъат турини ўтди. Шогирдлариниң қанча кўп бўлса, кўнглим чунча жойига тушади.

Биз ҳам Узбекистон мусавирилари, — дебда республиканинг музҳареба-ишини ўтди. Шогирдлариниң қанча кўп бўлса, ёшларга эса куч-гайрар, ёшларни ўтди.

Биз ҳам ана шу эзгу ниятига юшилиб, газетамизни кўп сонли муштарилиарномидан устага омонлик тайланмиз.

ХАҚА

ХАҚА

— Канка мақтаниб қолди:

— Мен сағирашда, ақлу фаросатда қўшилар ишга тенгига ўйдикан.

— Учалинкас, — жавоб қилиши қўшилар, — бор-йўғи чақимни Ҳакимасан.

ТУЛКИННИНГ ДУМИ

— Сенга бунчалини узун думнина кераги бор, Тулини.

ДЕБ СУРДИБ ҚОЛДИ БИР КУНИ БЎРИ.

— Ахир, ўғирлигимини изини ўйқотади — думим-дал — деди Тулини.

ТУВАКДАГИ ГУЛ

— Тувакдаги гуллар деразадан оддий гулларни кўриб қолишинан.

— Шунда ингича, заречаксимон нозик-ніҳод гул шеригига деди:

— Товба, анувларни қара, туваксиз қандай ўснисарини? Тувакдаги гуллар замини борлигидан бехабар эдилар.

БҮЛІСІЛДІРІЛІК

— Деб сурдаб қолди бир куни Бўри.

— Ахир, ўғирлигимини изини ўйқотади — думим-дал — деди Тулини.

СИМЛАРДА

— Урмоидан энг күчли жыныш.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

СИМЛАРДА

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

СИМЛАРДА

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

СИМЛАРДА

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

СИМЛАРДА

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

СИМЛАРДА

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

СИМЛАРДА

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

СИМЛАРДА

— Бўлди, ким кўнин ўтди.

— Бўлди, ким кўнин ўтди.